



RP 30/2015 rd

Peter Rolin
Utvecklingsledare/Kehitysjohdaja

Svenska Produktionsskolan
Georgsgatan 18
00120 Helsingfors
mobil +358 407795673
peter.rolin@sveps.fi
www.sveps.fi, www.ula.fi

Skriftligt utlåtande till riksdagens kulturutskott 22.10.2015

RP 30/2015 rd Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2016

Svenska Produktionsskolan (Sveps) tackar kulturutskottet för möjligheten att ge ett skriftligt utlåtande om statsbudgeten för år 2016. I sitt utlåtande koncentrerar sig Sveps på genomförandet av ungdomsgarantin och uppsökande ungdomsarbete.

Utmaningar i det sociala förstärkandet av unga.

Uppsökande ungdomsarbete startade med modeller från de nordiska länderna. I det uppsökande ungdomsarbetet erbjuds de unga en professionell och sakkunnig hjälp i olika övergångsskeden till studier och arbete. Under det första verksamhetsåret 2008 nådde verksamheten 37 % av Finlands kommuners sammanlagt 1999 ungdomar. Under sina sju (7) verksamhetsår har det uppsökande ungdomsarbetet utvecklats och år 2014 nådde verksamheten redan 93 % av Finlands kommuner. Under åren har det uppsökande ungdomsarbetet nått 69114 ungdomar nationellt.

Varken uppsökande ungdomsarbete eller verkstadsverksamheten är lagstadgad. Enligt ungdomslagens 7§ och 7b§ kan kommunen vid behov ordna eller skaffa till sig tjänster som uppsökande ungdomsarbete eller verkstadsverksamhet. Utvidgandet av verksamheten visar att man igenkännt behovet av verksamheten. Den hittills stabila statsfinansieringen har försäkrat en långsiktig utvecklig av verksamheten och förstärkt dess kvalitet. Den statliga finansieringen är också en viktig signal till kommunerna av verksamhetens betydelse.

Svenska Produktionsskolan samt det svenskspråkiga nätverket ULA.fi är mycket oroad över de nerskärningar som man föreslagit i budgeten. Speciellt är det också skäl att notera, den svenskspråkiga verksamheten som ofta organiseras av tredje sektorns aktörer. Vid eventuella nerskärningar av statsfinansieringen är den speciellt sårbar då övriga stödfunktioner fattas.

För år 2016 budget förslås nerskärningar på 6 milj. dvs. 40 % av resurserna, däröver föreslås nerskärningar av verkstadsverksamheten 1,5 milj.€ dvs. 15 % av verksamhetens statsfinansiering. De föreslagna nerskärningarna berör ungdomar i samma servicekedja, nationellt finns det 230 verkstäder varav 150 st. förverkligar uppsökande ungdomsarbete. Sammanlagt är de föreslagna nerskärningarna 27 % av de enligt ungdomslagen till socialt förstärkande inriktade åtgärderna.

Nerskärningarna är starkt motstridiga med regeringsprogrammets målsättningar samt med de målsättningar man eftersträvar i budgetförslaget. I regeringsprogrammet berättas hur det uppsökande ungdomsarbetet förstärks. I budgetförslagets centrala målsättning gällande ungdomspolitik har betecknats ökandet av socialt stärkande. Med dess hjälp får ungdomarna ökat stöd i sin vardag och verksamheten förebygger marginalisering. Meningen var att få alla ungdomar med och att verksamheten är riksomfattande trots nerskärningar. Med dessa nerskärningar kan målsättningar inte nås. Tvärtom kommer det att synas i påverkningsmöjligheter och i kvaliteten av verksamheten. De som drabbas är de mest utsatta ungdomarna som mest skulle behöva uppsökande ungdomsarbete. De centrala spjutspetsarna från ett nordiskt förebyggande av utanförskap är i risk att nermonteras.

Ungdomsgarantin är ännu med i statens budget, Arbets – och näringsministeriets moment 32.30. Flertal olika service beskrivs, bla flexibla inlärningsmiljöer, läroavtal och inläring i arbetet. De som skaffat sig utbildning lovas vägledning. Service som beskrivs finns dock inte resurserat eller speciellt öronmärkt. Från Ungdomsgarantin till samhällsgarantin riktade spetsprojekt räcker inte för att nå målen. De finns stor risk att skrota resultaten då man egentligen kunnat punktmärka utvecklingsbehoven. Nermonteringen av nordiska välfärdsmodeller som ungdomsgarantin, uppsökande ungdomsarbetet, verkstadsverksamhet, utbildning och sysselsättning försvårar – och försvagar ungdomarnas möjligheter att få arbete, praktik, studie, verkstads eller rehabilitering i fortsättningen.

OAJs sammanlagda beräkningar med minskade kommunala andelar beräknas vara över 3 miljarder, de i spetsprojekten riktade 300 är helt otillräckliga.

Samarbetet med utbildningsarrangörer är av central betydelse för det uppsökande ungdomsarbetet. Som exempel kan nämnas att nästa 40 % av ungdomar som uppsökande ungdomsarbetet når har avbrytit andra stadiets utbildning. Bristande resurser i arbetsförvaltningen försvårar också höjningen av att höja sysselsättningsgraden till 72 %. Med de föreslagna nerskärningarna är det svårt att se argument som stöder regeringens målsättningar att höja sysselsättningsgraden.

Gällande socialt förstärkande i samband med Ungdomsgarantin och uppsökande ungdomsarbete är det ännu viktigt att beakta lågröskelverksamhet med s.k. startträning inom verkstäderna och rehabiliterande arbetsverksamhet. Verksamheten är väl anpassad att beakta den nya socialvårdslagen gällande social rehabilitering. I verksamheten ges verktyg för att senare börja med verkstadsverksamhet eller utbildning. Nationellt ökade antalet ungdomar som behöver träning,

närmast i utbildning eller sysselsättningsfrågor är inte rätt kundgrupp i den verksamheten. Där bör man se till att tillräckliga resurser till arbetskraftsservice och lönestöd mm finns tillgängligt.

Utvecklandet av Ungdomsgarantin mot samhällsgarantin spetsprojektet lyfter fram hur man bör resursera social, mental vårdstjänster till rådgivnings – och vägledningstjänster. Hur dessa egentligen förstärks blir oklart, för Social och hälsovårdsministeriet har riktas resurser 1.5 milj. nästa år och 4 milj. i sin helhet.

Att utveckla lokal servicevägledning – och samarbete med Navigator konceptet är bra men ersätter inte resursbrister i verksamheten.

Brist finns speciellt i rehabiliterande lågtröskelverksamhet. Vid utvecklandet av servicevägledning behövs konkret service vart vägleda våra ungdomar, de är värda det och behöver servicen.

Tredje sektorn har väldigt svårt att utvidga sin finansieringsandel och om staten inte resurserar i verksamheten, finns verklig risk att mindre föreningar och kommuner inte kan fullfölja målsättningarna. Den fint startade verksamheten som följt nordiska välfärdsmodeller kan nermonteras.

Sveps

Ungdomsverkstaden Sveps, Svenska Produktionsskolan, grundades år 1996 och har sedan dess erbjudit ungdomar i åldern 16-28 år som saknar studie, arbete eller rehabiliteringsplats flexibla, skräddarsydda utvecklingsmöjligheter,. Verksamhetsområdet är Helsingfors, Esbo, Vanda, Kyrkslätt och Grankulla.